

**TRANSIT
MAG.NO**

Transit magasin

DET GLOBALE PERSPEKTIVET

Utopiske vuggesanger og verdensmusikk til besvær. Alt klart for 26. utgave av Oslo World

AV FREDRIK GIERTSEN PUBLISERT 19. OKTOBER 2019 - 08:30

Transit magasin har intervjuet festivalsjef for Oslo World, Alexandra Archetti Stølen. Årets festival åpner neste uke. Foto: Oslo World Music Festival / Carsten Jøssund

Den 26. utgaven av den internasjonale musikkfestivalen Oslo World går av stabelen i hovedstaden i dagene 29. oktober – 3. november, og i den anledning har Transit magasin tatt en prat med festivalsjef Alexandra Archetti Stølen.

Over seks dager setter Oslo World farge på vår høstmørke by, med konserter, filmer og debatter på noen store og kjente steder, som Folketeatret, Cosmopolite og Sentrum Scene, og noen mindre og nyere, som Kulturhuset, SALT og Vega Scene.

På mange måter er det som om denne festivalen er et symbol på hvor mye Oslo har endret seg på en liten generasjon, både byen selv og dens innbyggere, som på kort tid er blitt mye mer mottakelige for varierte impulser utenfra.

Musikken har kommet nærmere

Alexandra, du har vært leder for Oslo World Music Festival i over ti år. Hva slags utvikling har du sett på denne tiden, både når det gjelder «world music» generelt, og denne festivalen spesielt?

— Verden har kommet oss mye nærmere. Da festivalen startet i 1994 hadde vi ikke Internett eller smarttelefoner, så på den tiden måtte du besøke spesialiserte platebutikker i Paris eller Stockholm for å få tak i skivene til Salif Keita, men nå er de bare et par tastetrykk unna. Dessuten har nordmenn god råd og reiser langt vekk, og det å dra på ferie til fjernere strøk gjør kanskje at man også får med seg noe av den kulturen som finnes der. Oslo World oppleves på denne måte som mindre eksotisk, selv om programmet kanskje ikke er veldig forskjellig fra tidligere år.

— Vi har tatt noen viktige grep de senere årene. Vi er på veldig mange forskjellige scener, og på denne måten tilpasser vi oss eller utfordrer vårt publikum. Vi har et stort klubbprogram, samtidig som vi har konserter i kirker, på rockeareaer og kulturhus. Et bredt mangfold av sjangere og artister fra mer enn 25 land gjør at vi også når et stort mangfold i publikum.

Verdensmusikk til besvær

Alexandra forteller at selve begrepet «World Music» hadde sin storhetstid på 90-tallet, men at det nå er et ord de fleste av dem som jobber med global musikk ønsker å gravlegge. Og det kan man jo være enig i, for «verdensmusikk» er en betegnelse som egentlig skjuler mer enn det avslører, og vår musikksmak preges i dag – blant annet – av algoritmer som lett kan lede oss inn i musikalske oppdagelser vi ikke visste fantes.

Er det sant at den beste musikken kommer fra Afrika, Latin-Amerika og Midtøsten? Hva med det litt mer fjerne Østen, kan du melde om noen overraskelser derfra?

— Nei, det er det vel ikke, men vårt mål er å presentere kvalitetsmusikk fra Latin-Amerika, Asia, Afrika og Midtøsten – ikke fordi det er best, men fordi den fortjener en stor plass i det offentlige rom. Det er så mye musikk i verden, men utrolig lite som når norske lyttere via mainstream radio og TV, gjennom festivalprogram og klubbscener rundt om i landet. Ved å ha noen aktører som spesialiserer seg på dette blir musikk-Norge mer kosmopolitisk og mer mangfoldig – rett og slett rikere.

— I år kommer Minyo Crusaders – intet mindre enn et japansk band som blander tradisjonell japansk sang med *cumbia*, afrobeat og karibiske rytmer, så vi har store forventninger til den kvelden.

Globale vuggesanger

Årets program starter med noe som heter «Utopian Lullabies» på Folketeatret: kan du forklare litt hva det er for noe? Er «utopier» et gjennomgangstema for årets festival?

— «Utopia» er årets tema, og vi åpner med en storslått hyllest til utopiske vuggesanger. Åpningskonserten er kuratert av selveste Rossy de Palma, som er en spansk skuespiller og artist, og et moteikon. Vi har samlet et knippe strålende sangere i verdensklasse, inkludert vår egen Ane Brun, og så har vi fått Sverre Indris Joner til å lage det musikalske landskapet.

— Dette blir vuggesanger i bred forstand. Dagens verdensbilde er dystopisk, vi står foran enorme utfordringer når det kommer til klima, migrasjon, krig og fattigdom, og det er i slike tider vi trenger musikk aller mest, musikk som kan lege sår og virke som balsam for sjelen. Åpningskonserten blir en sånn opplevelse.

Et av de største navnene i år er den egyptisk-britiske artisten Natacha Atlas, kjent fra Transglobal Underground, som jeg faktisk har en plate med. Kan du beskrive hennes musikalske utvikling siden den gang? Den synes å ha vært betydelig ...

— Hun er et ikon! Hun har betydd så mye for kvinner i den arabiske verden, og hun symboliserer på mange måter friheten selv. Å få henne til Oslo igjen etter 18 år – hun spilte hos oss sist i 2001 – blir veldig spesielt. Hun har en gudbenådet stemme, og ifølge folk jeg kjenner i Europa er hun i storform for tiden. Til Oslo kommer hun med sin rykende ferske plate «Strange Days», og jeg har skyhøye forventninger til denne konserten.

Et lykkelig strømbrudd

Vi merker oss også at «norgesvennene» Tinariwen fra Mali er tilbake med sin velkjente «ørkenblues», og en annen, relatert artist som returnerer allerede etter ett år, er den fantastiske gitaristen Bombino fra Niger. Han skal både ha en elektrisk og en akustisk konsert, noe som har sammenheng med en hendelse på fjorårets festival. Da gikk strømmen midt under konserten hans, etter 45 minutter. Det ble helt mørkt og helt stille, men publikum ble stående og Bombino gikk ikke av scenen. Etter en kort sondering ble årsaken funnet – det var en strømmast på

Torshov som var falt ned. Det var ingenting å gjøre med det. Alexandra forteller hva som skjedde:

— Bombino fikk valget mellom å spille resten av konserten uten lys og lyd, eller å gå av. Han fikk en akustisk gitar og en djembe og så lyste publikum opp scenen med mobilene sine. Dette er en opplevelse jeg aldri vil glemme! Allerede noen dager etter festivalen bestemte vi oss for å få ham tilbake, så nå skal han (forhåpentligvis) gjøre en hel konsert på Cosmopolite og en akustisk konsert på Henie Onstad. Den strømløse vil skje inne i utstillingsrommet, så publikum får gå gjennom museet til «oasen» vi skaper til Bombino. Dette blir magisk på en annen måte! Jeg hørte ham på Roskilde foran 15 000 i sommer, det var kult det også!

Et annet punkt på programmet er en hyllest til avdøde Cesaria Evora fra Kapp Verde, en vidunderlig sanger som mine barn har hørt på utallige ganger når de skal sove. Hva består denne hyllesten av?

— Cesaria Evora har besøkt Oslo World ved to anledninger, og denne kvelden er rett og slett en hyllest til hennes sangbok, til henne som artist. Vi har fått tak i fire av de mest aktuelle sangerne fra Kapp Verde akkurat nå – Lura, Nancy Vieira, Elida Almeida og Lucibela. Det er rett og slett en festival i seg selv.

Nye festivaler

Til slutt, Alexandra: hva er din egen favorittsjanger innenfor internasjonal musikk? Og hvilke festivaler i utlandet liker du best å reise til, når du skal utforske nye artister?

— Jeg kan ikke velge en sjanger. Jeg er altetende innen musikk og hører på alt fra Post Malone, Drake og J. Balvin til Rosalia, Mercedes Sosa, Susanne Sundfør, Mon Laferte, Bombino ... *you name it.*

— Roskilde er fantastisk, men ellers liker jeg å reise til nye steder, festivaler jeg ikke har besøkt før, der jeg kan oppdage artister jeg ikke har hørt live. Gode opplevelser fra Gnawafestivalen i Essaouira (Marokko), FIMPro i Guadalajara (Mexico), Beirut & Beyond (Libanon) er alle høydepunkter!

Lykke til med årets festival!

— TAKK!

